

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/26/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315206000
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5315206000.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti súdu o maloletú B. W., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, bytom u L. W., dieťa rodičov: matka D. W., nar. X.X.XXXX, ktorá zomrela XX.XX.XXXX, a otec U. W., nar. XX.X.XXXX, bytom A., Q. XXX/X; v náhradnej osobnej starostlivosti L. W., nar. XX.X.XXXX, bytom B. nad B., P. XXXX, o návrhu otca na zníženie výživného na maloletú, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5P/32/2015-49 zo dňa 17. septembra 2015 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol (v celom rozsahu) návrh otca na zníženie výživného. Vychádzal zo záveru, že došlo k zmene pomerov tak na strane otca (osoby povinnej výživným), ako aj na strane maloletej (osoby výživným oprávnenej), z ktorého titulu návrh na zníženie výživného nie je opodstatnený. Konštatoval, že maloletej B. stúpili výdavky v súvislosti s nástupom do 1. ročníka Strednej zdravotníckej školy v Banskej Bystrici - predovšetkým pravidelné náklady na cestovné (40 eur mesačne), ubytovanie na internáte a stravné (90 eur mesačne), na školské pomôcky a pracovné oblečenie, ale tiež aj jednorazové výdavky (lyžiarsky výcvik, školský výlet).

Podstatnú zmenu pomerov okresný súd ustálil aj na strane otca, ktorému pribudla vyživovacia povinnosť voči maloletému U. (narodenému z otcovho terajšieho manželstva). Jeho príjmové pomery posúdil ako v zásade nezmenené (daňový základ za rok 2013 činil 4.136,59 eur a za rok 2014 3.954,17 eur). Okresný súd uviedol, že na hypotéku, ako aj náklady zariadenia „novej“ domácnosti bolo prihladené už v predošlom konaní o výživnom (sp. zn. 4C/102/2013). Zároveň výdavky otca značne presahujú jeho príjmy; ak uvádza, že aktuálne „žije z úspor“, z týchto môže prispievať aj na výživu vlastných detí.

Okresný súd ďalej uviedol, že pokiaľ manželka otca mala v minulosti príjem z brigád, má príjem aj v súčasnosti, lebo poberá rodičovský príspevok. Prihliadol tiež na to, že s otcom bývala druhá dcéra (M.), ktorá je však od septembra 2015 predbežne zverená do starostlivosti švagra, čím sa znížia otcovi náklady; bolo mu určené „len výživné“ a navyše poberá rodinné prídavky a sirotsky dôchodok. Okresný súd zdôraznil, že samotný otec potvrdil, že sa s dcérami nestretáva (tieto nevychádzajú s jeho manželkou) a nedostávajú od neho ani žiadne darčeky na narodeniny a pod.; hoci je otec jediným žijúcim rodičom, obe dcéry sú zverené do starostlivosti príbuzných. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že účastníci nemajú právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že výživné bude znížené v zmysle návrhu, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Namietal, že naposledy určené výživné 200 eur mesačne na maloletú B. nezodpovedá jeho súčasným príjmovým a majetkovým možnostiam. Odvtedy mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, jeho manželka je na rodičovskej dovolenke a nemá okrem rodičovského príspevku iný príjem.

Otec poukázal na dedičské rozhodnutie po matke maloletej B., v zmysle ktorého prebral na seba celý dlh vzniknutý titulom úveru na bývanie vo výške istiny 11.345,70 eur, kým maloleté dcéry zdedili len aktíva.

Uviedol, že s nástupom maloletej B. na strednú školu už súd počítal v predchádzajúcom rozhodnutí o výživnom, o čom svedčí i zápisnica z pojednávania zo dňa 30.1.2014. Maloletá má pritom spolu s prídavkami na dieťa a sirotským dôchodkom „príjem“ 324 eur, čo zodpovedá minimálnej mzde. Otec tvrdil, že jej výdavky neboli preukázané a pani W. uvádzané náklady v sume 180 eur mesačne na oblečenie, vreckové a podobne, sú nedôvodné, nadhodnotené a neprimerané. Zhrnul, že nároky dieťaťa je nutné obmedziť a prispôbiť ich životnej úrovni povinného rodiča; zákon totiž nestanovuje rodičom povinnosť zvyšovať životnú úroveň dieťaťa.

Kolízny opatrovník i pani W. žiadali rozsudok okresného súdu potvrdiť. Kolízny opatrovník zotrval na svoji doterajších vyjadreniach o podstatnej zmene pomerov maloletej. Prípadným znížením výživného by mohlo dôjsť k ohrozeniu jej prípravy na budúce povolanie; osobitne, ak maloletá je šikovná a dosahuje výborné študijné výsledky. Mal za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné vo výške 200 eur mesačne, keďže otec si túto svoju vyživovaciu povinnosť doposiaľ riadne plní.

L. W. uviedla, že otec počíta len príjmy maloletej, ale výdavky si neuvedomuje. Doterajšie výživné „v skromnosti pokrýva“ výdavky maloletej v súvislosti so stravou, ubytovaním a cestou do školy. Ostatné náklady si maloletá hradí zo sirotského dôchodku vo výške 100 eur mesačne. Nesúhlasila s otcovým zdôrazňovaním jeho terajšej rodiny, keďže má aj deti z prvého manželstva, o ktoré sa však starajú iní ľudia. Ona má pritom čistý mesačný príjem 380 eur, je rozvedená a v starostlivosti má aj svoju 14-ročnú dcéru. Dodala, že maloletá B. je pri nej šťastná, spokojná a zdravá a otec aspoň platením výživného by mal dcéru nahradiť to, že ju opustil.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. ods. 2 písm. a/, b/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. h, ods. 2 O.s.p.

O výživnom na maloletú B. bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 4P/102/2013-34 zo dňa 30.1.2014, ktorým bola otcovi uložená povinnosť platiť výživné vo výške 200 eur mesačne od uvedeného dňa. Otec predmetné rozhodnutie odvolaním nenapadol, toto nadobudlo právoplatnosť (a vykonateľnosť) a jeho zmena je v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine (citovaný v napadnutom rozhodnutí) prípustná len za podmienky, že dôjde k zmene pomerov. Z daného titulu je/by bolo v rozpore aj s princípom právnej istoty (vyjadreným viazanosťou účastníkov konania a súdov právoplatným rozsudkom - § 159 ods. 2 O.s.p.) prehodnocovanie záverov predošlého rozhodnutia o výživnom. Inými slovami, označené rozhodnutie disponuje atribútom vecnej správnosti a nespochybniteľnosti. Pokiaľ otec tvrdí, že šlo o „zle určenú vyživovaciu povinnosť“ (vyjadrenie na pojednávaní dňa 17.9.2015 - č.l.45 z opaku), mal využiť prostriedky procesnej obrany v rámci predošlého konania o výživnom.

Zároveň vo všeobecnosti platí, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 154 ods. 1 O.s.p.); teda aj v rozsudku zo dňa 30.1.2014 súd mohol vychádzať len z vtedy existujúceho stavu, resp. z pomerov daných v čase jeho vyhlásenia. V predmetnom období maloletá B. ešte nebola študentkou strednej školy, preto nebolo možné pri rozhodovaní o výživnom túto (len eventuálnu budúcu) skutočnosť zohľadniť. Na uvedenom závere nemení nič to, že dotknutý rozsudok neobsahuje náležitý opis skutkového stavu veci a ani to, že okresný súd mal vedomosť o tom, že maloletá mieni pokračovať v štúdiu na strednej škole (zrejme mimo miesta bydliska a s nutnosťou využitia internátneho ubytovania).

Napriek uvedenému nebolo možné v konkrétnostiach súdnej veci len v podstate zjednodušene vysloviť, že k zmene (k zvýšeniu výdavkov) došlo u otca i u maloletej, a preto niet dôvodu na odlišné stanovenie výšky výživného. Okresný súd sa nie úplne dôsledne vysporiadal so všetkými okolnosťami dôležitými pre rozhodnutie v prejednávanej veci.

Otec uvádzal, že jeho mesačný príjem činí cca 500 až 600 eur, pričom však suma ním vymedzených výdavkov presahovala 1.000 eur. Podľa jeho tvrdení rozdiel vykrýva z úspor. V danej spojitosti bolo potrebným zistenie zdroja/zdrojov úspor, vrátane definovania z akého obdobia pochádzajú, v akej výške atď. Pokiaľ úspory budú pochádzať z podnikateľskej činnosti otca, potom bude žiaduce porovnať výšku jeho príjmov a výdavkov (v zmysle príslušných daňových priznaní) v dotknutom období (v ktorom malo dôjsť k vytvoreniu úspor) a v aktuálnom období, resp. v období, za ktoré sa domáha zníženia výživného. Obdobne bolo nutné podrobnejšie sa zaoberať tvrdenými výdavkami otca, osobitne splátkami úverov. Pre vyhodnotenie, či a v akej miere sa jedná o opodstatnené výdavky, je nutné ustálenie, o aké úvery

ide, na aký účel boli vzaté a v akom období (najmä z hľadiska vyhodnotenia zmeny pomerov od predchádzajúceho rozhodovania o výživnom).

Zmena pomerov sa javí aj v súvislosti s dedičským konaním po matke maloletej (a bývalej manželke otca). Podľa fotokópie uznesenia o dedičstve po D. W. v predmetnom dedičskom konaní bolo meritórne rozhodnuté (najsťôr) 30.9.2014; t.j. po právoplatnosti predošlého rozhodnutia o výživnom na maloletú B.. V zmysle uznesenia Okresného súdu Čadca č. k. 5D/272/2013-72 z 30.9.2014 prebral otec (na základe vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov) na seba v celom rozsahu dlh z titulu záväzku zo zmluvy o úvere na bývanie vo výške 11.345,70 eur. Dcéry pochádzajúce z daného manželstva (t.zn. i maloletá B.) následne zdedili len aktíva dedičstva bez zaťaženia pasívami.

Prioritne je potrebné ustáliť, či predmetné dedičské rozhodnutie je právoplatné. Ak otec v celom rozsahu prevzal na seba dlh, z ktorého by podľa nadobudnutého spoluvlastníckeho podielu na maloletú B. pripadalo cca 2.840 eur, ide o skutočnosť (minimálne) nepriamo ovplyvňujúcu výšku jeho vyživovacej povinnosti k dcére. Hoci sa nejedná o bezprostredné plnenie poskytnuté výživou oprávnenej osobe, skutočnosť, že maloletá nemusí vynakladať (žadne) prostriedky v súvislosti s jej nehnuteľným majetkom, má nesporne priaznivý dopad na jej majetkové pomery. Inak by totiž bola povinná splácať časť úveru ona.

Nevyhnutné je ustáliť aj bližšie okolnosti ohľadne dotknutých (dedených) nehnuteľností, predovšetkým rodinného domu č.s. XXXX v M. Q.. To znamená, kým je užívaný, či z neho účastníkom plynie nejaký finančný prospech, alebo (naopak) sú s ním spojené ďalšie výdavky, kto ich uhrádza atď. Vzhľadom na v dedičskom konaní tvrdenú hodnotu dedených nehnuteľností, pričom je viac-menej známe určité podhodnocovanie zo strany účastníkov dedičských konaní, nie nepodstatnou (aj pri zohľadnení zaťaženia úverom) okolnosťou je eventualita predaja nehnuteľností. Je žiaduce, aby účastníci zaujali konkrétny postoj i k tomuto variantu riešenia ich súčasnej nepriaznivej finančnej situácie.

Obdobne je potrebné ozrejmiť okolnosti ďalšej vyživovacej povinnosti otca k maloletej M. (sestra maloletej B.). Podľa rozhodnutia, ktorým bolo určené i výživné, ktorého zníženia sa otec domáha, maloletá M. bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti (jej) starej matke J. W.. Z vyjadrení účastníkov v súdnej veci je však zrejmé, že maloletá M. bola „u otca“ a aktuálne má byť zverená do náhradnej osobnej starostlivosti „švagra“. Tieto informácie však neobsahujú náležitú časovú konkretizáciu a ani súvisiaci finančný vplyv na pomery na strane otca.

Nevyhnutné doplnenie dokazovanie vo vyššie uvedených intenciách presahuje rámec odvolacieho konania, z ktorého dôvodu krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Jeho úlohou v následnom priebehu konania bude práve vykonanie (daného) doplnenia dokazovania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e p r í p u s t n é .